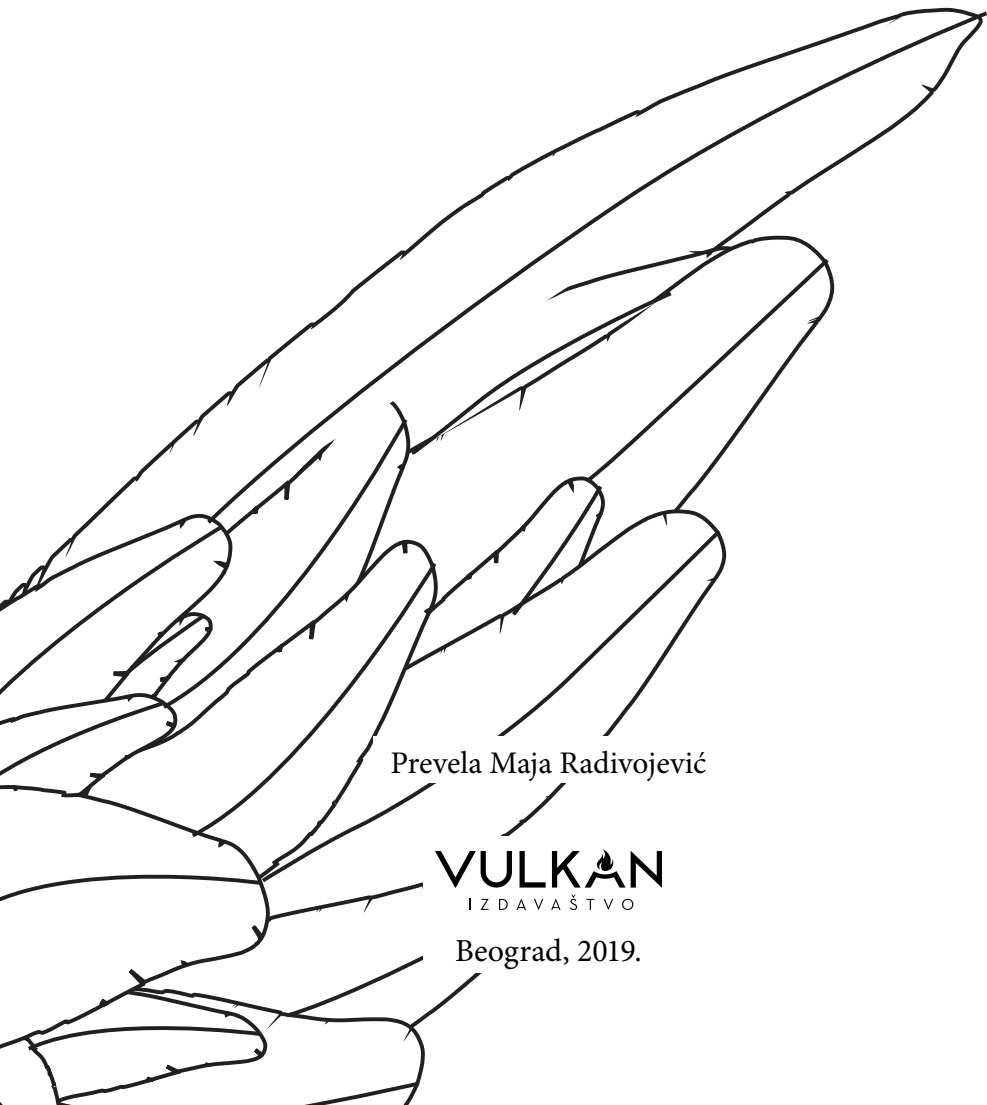

DŽEJMS DELARGI

PEDESET PET

Prevela Maja Radivojević

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2019.

Naziv originala:
James Delargy
55

Copyright © James Delargy 2019
Translation Copyright © 2019 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02672-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Za one koji nisu imali priliku

1

Pluća su mu gorela kao da uopšte nije udisao kiseonik, već zagušljivu crvenu prašinu koja se rasprostirala sa svakim korakom. S koracima što ga nikud nisu vodili. Bio je usred ničega. Toliko je znao. Usred ničega, a svet ga je i dalje gušio, niske grane širile su se da uzmu svoj komad mesa, da mu pruže dobrodošlicu u stalni komšiluk.

I umalo je i uspelo. Ali pobegao je. Sad beži da spasava živu glavu. To je bila usputna fraza, za koju nikad nije mislio da će se obistiniti. Nije se osećao živim. Daleko od toga. Nemilosrdni strah da će ga uhvatiti prozeo je sve, a njegov fokus je ograničen na korake, kršni put i izbegavanje granja. Osećao se kao životinja vraćena na osnovni instinkt preživljavanja, sve se sad moglo odrediti po tome da li je bilo opasno ili bezbedno.

Dugački prsti neumoljivog sunca provlačili su se kroz drveće, žarili tle, kupali golu zemlju svetlošću, ali nisu osvetljavali sjajnu stazu ka slobodi. Bilo je drveća i stenja, drveća i još jebenog stenja. Nije imao predstavu da li je išao prema civilizaciji ili još dublje u divljinu.

Oko jedne stene, oprljene suncem, stegli su mu se gležnjevi kao da su ga okovi i dalje vukli nadole. Taj hladni zardali metal, za koji je mislio da će mu zauvek ostati okovan oko nogu, dok taj psihopata ne odluči da ga ubije. Nije mogao da stane. Uprkos bolu, umoru i jezivom nedostatku vazduha u plućima, nije mogao da stane. Stati bi značilo smrt.

Negde među drvećem, pred sobom je ugledao nešto. Kraj pakla, nadao se, gde će pronaći put, farmu i seoski drum – bilo šta što upućuje na stvarni svet. Udahnuo je još vazduha i krenuo prema svetlosti. Dok je koraćao, stopalima je gazio po kamenju, koje je tu verovatno vekovima, a koje dotad niko nije uzurpirao. Izbačen iz ravnoteže, pružio je ruku. Nije ga dočekalo ništa sem vazduha. A potom je ramenom očešao deblo, ali ono je bilo čvrsto. Nekako se i on tako osećao.

Džejms Delargi

Drveće se proredilo. Sunčeva svetlost ga je zaslepila, a njegovi snovi, da će naići na civilizaciju, raspršili su se. Pred njim nije bilo ničega osim male poljane s pet-šest izbočina sveže zemlje; humke pravougaonog oblika, koje su ličile na... grobove. Znao je da će, ako ne ustane, završiti u jednoj takvoj.

Podigao se. Celo telo ga je bolelo. Odeća mu je bila natopljena znojem. Kružio je oko grobova, ne sklanjajući pogled s njih, i otkrio krajolik sa još kamenja i drveća. Izgledalo mu je kao da je samo kružio.

Zemlja se ovde još jednom izdigla, a noge su protestovale i pridružile se plućima u bojkotu protiv neprestanog zlostavljanja. U daljini je blagi plavi odsjaj neba bez oblaka ocrtavao vrh brda; vidikovac koji će mu pomoći da se orijentiše.

Prigušio je buntovništvo u nogama i plućima, ali uprkos tome što ih je ukrotio, nije video da se koren drveta izvija iz zemljišta. Sad nije bilo meke zemlje da mu ublaži pad, samo tvrda spečena zemlja i mnogo prašine. Ugušio je bolni jecaj, prestrašen da će odati gde se nalazi, ali progovorio ga je odjek sopstvenog urlika, a tvrda zemlja je to pogoršavala, gušeći cvrkut ptica, insekata i zvuk njegovog ubice.

Došao je i vrh brda i doneo još obeshrabrenja. Nije bilo vidikovca, samo potpuni pad od desetak metara. Panični pogled ulevo i udesno potvrdio je da nije bilo bezbedne staze nadole.

Nije imao vremena da traži alternativni put. Guranje u leđa nateralo ga je da snažno udari o zemlju. Otkotrljao se taman na vreme da zglobovima šake pridrži levi obraz. Bleštavi udarac, ali dovoljan da na delić sekunde zatvori oči. Stegao je ruku u pesnicu i snažno zamahnuo da uzvrat. Od napadača je, kao odgovor, dobio oštro koleno u butinu. Od bola je otvorio oči, ali pogled mu se smesta zamaglio. Bez plana i bilo ikakve koordinacije, nekoliko puta je izbezumljeno mahnuo pesnicama. Neki udarci su našli metu, neki samo vazduh. Ali koliko god da je zamahivao, vraćalo mu se dvostruko, preciznije, vraćalo mu se u glavu i vrat, bili su to tupi udarci, koji su mu stvarali kaleidoskop bezvrednih dijamanta. Kosa mu se uvila. Udario je glavom u zemlju, koja nije praštala, koja nije imala sažaljenja. Crnilo mu se zarilo u mozak, preteći da ga zauvek ugasi. Ako se onesvesti, to je kraj. Podigao se i uhvatio tamne obrise nad sobom. Hvatajući se za ruke napadača, okrenuo se u stranu, boreći se za prednost. Ali gde je

Pedeset pet

trebalo da bude zemlja, nje nije bilo, kotrljanje se nastavljalo, činilo mu se, večno, bestežinski ga je okruživalo kao da su mu udarci u glavu oslobodili mozak efekta gravitacije. Tad je došao i osećaj blaženstva, koji je bio skoro nadrealan. Gotovo je. Ubijen je i prelazio je na drugo mesto, šta god ono bilo, daleko od zemlje, i ništa više to nije moglo da promeni.

Pad je to promenio.

Zemlja mu je isterala dah iz grudi. Bilo je to kao da mu je duša pole-tela. Otvorivši oči, ugledao je kako se hrapavi braon-sivi zid diže visoko, a blaga izmaglica plavetnila kruži iznad njega. Dok je padao u nesvest, braon, siva i plava nestajale su mu postepeno pred očima.

2

Dom Čandlera Dženkinsa bio je grad Vilbruk. Bio je to celog njegovog života. Trideset dve duge suve godine zaglavljen je na Pilbarskom platou u unutrašnjosti Zapadne Australije, na zemlji koja je, okvirno, stara pola milijarde godina, nekada deo drevnog kontinenta Ur. Ponekad je Čandler verovao da su mu se u kosti uvukli ovi praistorijski atomi i učinili da prevremeno ostari. Bronzanocrvena prašina, vatreni prekrivač zemlje oprljene skoro do smrti, umela je da učini to ljudima.

Grad je bio zabačeni izdanak, na stotine kilometara udaljen od Portmana, najbližeg naseljenog mesta, povezan s njim putem koji se u daljini uvijao kao vijugavi zmajev rep. Sam Vilbruk nije bio star, čak ni po australijskim merilima, upisan je krajem XIX veka i nazvan po čuvenom graditelju iz Albanija, koji je na jugu ostavio bujno zeleno vinsko selo da bi se vukao po prljavštini i tragao za bogatstvom. I pronašao ga je. Ozbiljnu zlatnu žilu; grumenje koje je iz zemlje provirivalo kao čokoladne mrvice u kukuruznim pahuljicama. Za pojedino grumenje bile su potrebne i dve ruke. Priča se brzo proširila i ubrzo su tu nikle barake, drvene konstrukcije koje su prkosile i gravitaciji i vetru. Posle baraka je došao i biznis: barovi, saluni, bordeli. Barem po dva od svakog. Populacija je buknila, na hiljade ljudi se batrgalo i jurilo za bogatstvom, novine su Vilbruk nazivale mestom gde se ostvaruju snovi. Ali taj san je brzo umro, grumenje se brzo smanjilo, ne veće od mrvica na zardalim tiganjima. Ipak, ljudi su i dalje dolazili, u očaju su prevrtali kamenje i prosejavali mulj u potocima, a onda bi tugu davili u viskiju i ženama koje nisu mogli platiti. A kako je dug rastao, rasla je i napetost.

Na kraju je jedne letnje večeri eksplodiralo bure baruta dok se deset muškaraca obračunavalo pištoljima na Glavnoj ulici; a Paradajz Tom Keli, jedini preživeli, umro je sledećeg dana zbog probušene arterije. Kako je

nasilje raslo, i mogućnost za kakvo-takvo bogatstvo je iščezavala. Prvi su otišli lekari, advokati i trgovci, pošavši u neku novu potragu za zlatom, ostavivši nekad najbrže rastući grad od pet hiljada stanovnika na jedva jednu petinu tog broja, sa svega nekoliko barova i bordela, koji su se čvrsto držali. Za njihov biznis ništa nije bilo bolje od očaja.

Kad je zlato skroz nestalo, porodice su bile primorane da egzistenciju zasnuju na zemlji koja je bila surova i prema njima i prema životinjama koje su pokušali da gaje. Tako je to išlo skoro četrdeset godina, grad je jedva disao. Onda su pod ispucalom zemljom pronašli rude olova i plavi azbest. Počela je nova navala, rudarske kompanije počele su da kupuju velika zemljišta po ceni koja je bila previše dobra da bi se odbila. Ono što je usledilo bilo je ubrzano širenje i podizanje prvih zidanih zgrada. Ali i tada je, kao i ranije, ruda iscrpljena, profit je iznenada opao, i kompanije su se, bez ikakvog žaljenja i saosećanja, spakovale i otišle niz put prema Portmanu, kao zmija koja se preoblači i ostavlja za sobom tanku opnu prozirne kože.

Čandler i njegova porodica živeli su u toj praznoj ljušturi, ali uprkos njegovim manama, on je bio ponosan na grad. Njegov grad. Bio je narednik, a samim tim praktično i gradski šerif, pošto je grad zadržao izgled kao da je ostao zaglavljen na kraju XIX veka. Jedino na mestu gde je nekad bila prljavština, glavna široka ulica razmetala se asfaltom i bleštala skoro belo na suncu, a betonsko ostrvo u centru nudilo je nepotrebni predah od nepostojećeg saobraćaja. Šarene verande nadvijale su se nad trotoarima i pružale sklonište od sunca, ili barem od neizdržive vrućine, a raskošno ukrašene metalne šipke nisu menjane još od prethodnog veka, pravi bastioni davno prošlog vremena.

Kad je došao do ozidane kutije policijske stanice, u kojoj čovek može samo da se preznojava, Čandler se pogledao u ogledalo. Odmereno i okruglo lice pripadalo je zgodnom čoveku koji zalazi u srednje tridesete. To lice se uspešno borilo s kasnim odlascima u krevet i životom samohranog roditelja. Iako je plava kosa gubila gustinu, nije gubila i teritoriju. Svetla kosa i svetli ten pružali su mu izgled surfera zašlog u godine, iako to ne

može biti dalje od istine. Čandler se oduvek držao što dalje od mora. Na zemlji je makar mogao da vidi ko želi da ga ubije.

Bil Eškroft, stariji narednik, penzionisao se prošlog juna, ostavljajući Čandleru da bude vršilac dužnosti šefa stanice. Doduše, nije bilo mnogo toga čime se njih petoro bavilo: nekoliko saobraćajnih prekršaja i kućnih svađa, kao i povremene tuče u jednom od tri gradska paba, koji se nikad nisu takmičili u privlačenju mušterija, već samo preuzimanjem gostiju privremeno isteranih iz drugih pabova. Ipak, broj pet bila je kvota dodeljena stanici. Zapadnoaustralijska policija borila se da zadrži pun sastav na poziciji, uplašena da će, ako jednog izgubi, i ostali popadati kao domine.

Kad je ušao, Nik Kirijakos, najnoviji regrut, nalazio se za recepcijom, što je bilo njegovog stalno sedište dok Čandler ne bude siguran da je dečko sposoban za dužnost. U suštini, nije imao potrebe da rizikuje i da na teren šalje naoružanog dvadesetogodišnjaka, čak i da se Nik dokaže kao bistar i disciplinovan. Mladić pun oduševljenja, spreman da sluša, voljan da uči i oran da pokazuje ogromno i uznemirujuće znanje.

Tanja, starija pozornica, i broj dva u stanici, već je bila za svojim stolom. Nikad nije kasnila i bila je čvrsta u pravilima, baš kao i njen konjski rep. Radila je prepodnevne smene da bi iz osnovne škole na drugoj strani grada mogla da pokupi troje dece posle posla; deca su se brzo naredala tokom petogodišnjeg odsustva, s kog se tek nedavno vratila. Čandler je zamišljao da je sve troje dece rodila zahtevanim carskim rezom. S Tanjom je sve bilo tako, tačno i precizno kao vojna operacija. Ako bude unapređen, predložiće da i ona dobije čin. Zaslužila je. Svako ko može da održava ravnotežu između troje dece i posla zaslužio je sve moguće počasti. Zna to dobro. Ima i on dvoje. A ona je bar imala nekog da joj s njima pomogne.

Čandler se ušunjabo u svoju kancelariju. Klima je ponovo bila u kutiji, ostavljajući stanicu lepljivom kao lepak. Seo je na stolicu i pogledao kroz prozor, u Gardnerovo brdo u daljini, stenoviti i šumom prekriveni brežuljak, nazvan tako po prvom gradonačelniku.

S te udaljenosti, Gardnerovo brdo je izgledao privlačno s okolnom šumom, s drvećem što se pravo i visoko dizalo u nebo kao bujna zelena anomalija u sveprisutnoj crvenoj zemlji. Iza ivice drveća nalazilo se na hiljade jutara divljine. One vrste divljine koja je, kako se pokazalo, ljudima

uvek bila privlačna za istraživanje. Ali i za iskusne šetače, naviknute već na ekstremne uslove, tamo je bilo teško. Privlačila je uglavnom one koji su hteli da se pronađu, a ponekad i da se izgube.

Bio je to običan dan za Čandlera, tih i introspektivan. Ali dramatično će se promeniti.

Na vratima se čulo komešanje. Glas nije prepoznao, ali jeste očaj. Pokušao je da prepozna akcenat – jug, daleki jug, možda Pert. Ako je tako, ta osoba – muškarac – bila je daleko od kuće.

„Naredniče, mislim da bi trebalo da dođete“, pozvala ga je Tanja. Njen obično monoton glas zvučao je uznemireno.

Skinuvši noge sa stola, Čandler je namestio pištolj. Otkad ga je Teri napustila, raskrupnjao se, kao da je njegovo telo mislilo da je to dobar način da se izađe na kraj s tim što je jedan deo njega otišao – stvaralo je višak mase zarad kompenzacije.

Ušao je u glavnu kancelariju. Za Tanjinim stolom – što je bio prvi poziv nakon dugo vremena – sedeo je nervozni čovek u srednjim dvadesetim, a na majici i farmerkama bili su očigledni dokazi ozbiljnog prebijanja.

Čandler se uhvatio za vrat i opsovao. Zaboravio je kravatu. Nije bio čovek od uniforme, ali voleo je da je nosi kad je u kontaktu s nekim van grada. Nabacio je zato autoritativni izgled.

Izgledaj kao da je ovo mesto tvoje, rekao mu je Bil, *ali ponašaj se kao da si spreman da ga deliš.*

Dok je prilazio, Tanja je stajala blizu i oprezno posmatrala čoveka. Čak je i Nik dovukao stolicu s recepcije, kao da će, ako ostane na stolici, i dalje ispunjavati dodeljenu dužnost za prijemnim stolom.

Posetilac je ustao. Tanja se povukla, spremna da reaguje. Strah mu je bio u očima. Čandler je primetio da su, iako drugačije telesne građe, bili slične visine, a nervoza mu je samo rasla dok je očima šarao od Čandlera, preko zidova, do vrata, kao da su tražile neko bolje mesto. Izgledalo je kao da je odjednom shvatio da mu oči tragaju za prilikom da pobegne, pa je zažmurio da to spreči. I kao da je bio u velikim bolovima.

„Želeo je da budem broj pedeset pet“, progundao je, pogledavši Čandlera prvi put direktno u oči. Stresao se i zažmurio opet.

Čandler je analizirao. Definitivno akcenat iz Perta. Neuredne čekinje na licu upućivale su na oštru ivicu tupog brijaača, i to još pre nekoliko nedelja. Sezonski radnik, pretpostavio je, samo previše lucidan, ali i previše svež da bi bio skitnica.

„O čemu to govorite?“, pitao ga je Čandler smireno, iako ga je iznenadna pojava krvavog neznanca i te kako uzdrimala.

„Pedeset pet“, ponovio je čovek.

Čandler je pogledao Tanju tražeći pomoć. Odmahnula je glavom.

„Pedeset pet... Šta?“, pitao je Čandler. Javila mu se potreba da mu ruku stavi na rame i time pokaže podršku, ali bio je zabrinut da bi ga to moglo uplašiti.

„Č-č-čovek. Ubica.“

„Koji ubica?“

„Onaj koji me je kidnapovao. Odveo me je... tamo. U šumu... drveće.“ Pokazao je prema zidu. Čandler je odmah shvatio da pokazuje na Gardnerovo brdo.

„Koji ubi...“

„Ludak!“

Tresle su mu se noge. Na farmerkama su mu bile krvave mrlje, ali nisu izgledale sveže, sunce ih je već sasušilo. Čandler nije hteo da mu kolabira u stanici. Dotakao mu je blago ruku, a ovaj je ustuknuo od bola.

„U redu je, ovde smo da vam pomognemo.“ Namestio ga je da sedne, što je Čandleru dalo osećaj da malo bolje vlada situacijom. „Kako se zovete?“, pitao ga je.

„Gabrijel.“

„Dobro, Gabrijele. Ja sam Čandler. Narednik. Znae li gde se nalazite?“ Gabrijel je odmahnuo glavom.

„U Vilbruku ste.“

Primetio je neki sjaj u Gabrijelovim očima, nešto što je protumačio kao nadu. Nadu da je pronašao sigurnost.

Čandler je nastavio da ga informiše sa nadom da će ga to dodatno smiriti.

„Vilbruk. Zapadna Australija. Ovo je Tanja, stariji pozornik, i Nik, mlađi pozornik. Odakle ste vi došli?“

Ponovo je uperio prstom u zid.

„Odande.“

Čandler je pokušao srdačno da se osmehne. „Mislim, gde živite?“

„U Pertu... Ali putujem.“

Spustio se na stolicu. Na trenutak je izgledalo kao da će kliznuti pravo na pod.

„Imate li ličnu kartu?“

„Ukrao ju je.“

Čandler je klimnuo glavom. „Dobro... Znete li mu ime, Gabrijele?“

Ućutao je. Oči, koje su do malopre sevale po sobi, počele su da se sklappaju. Čandler mu je iznova proučio odecu. Sasušena krv nije upućivala na ozbiljne rane, ali nije smeo da zanemari nevidljiva unutrašnja krvarenja.

„Da li ste...“

„Hiiiiit“, rekao je Gabrijel, izgovorivši to produženim izdahom.

„Hit?“ Čandler je klimnuo Tanji, koja je to već zapisivala.

Gabrijel je klimnuo potvrdno. „Manijak. Ime mu je Hit. Ukrao mi je ličnu kartu.“

Telo koje je ličilo na skupljeni želatin ukrutilo se na stolici i pokušalo da ustane. „Moram da idem odavde.“

Čandler je koraknuo prema njemu i blago ga gurnuo da sedne. Potreba da pobegnu bila je reakcija na koju je navikao. Većina ljudi, kad se nađe u policiji, želi brzo da ode jer veruje da će, ako bude predugo u stanici, biti za nešto optužena.

„Ne, ostanite vi tu, a mi ćemo pozvati medicinsko osoblje.“

„Ne“, rekao je Gabrijel razrogačenih očiju. „Želim da vam kažem šta se desilo i da bežim odavde. Ako se vrati.“

„Ali ovde ste na sigurnom“, uveravao ga je Čandler.

„Nisam dok ne odem daleko odavde.“

Gabrijel je duboko udahnuo, boreći se s naletom nervoze, trzajući se od bolova, za koje je Čandler smatrao da potiču od povređenih rebara.

„Možemo odmah da vam dovedemo lekara“, rekla je Tanja ponovo se približavajući.

„Ne, samo želim da vam ispričam šta se desilo.“

3

Soba za ispitivanje, odmah pored prijemnog pulta, bila je mala i uglavnom je korišćena kao soba za ručak. Za razliku od letnje žute boje kancelarija, zidovi su tamo bili okrećeni tamnozeleno. To je boja za koju je Čandler, nekad i negde, pročitao da podstiče ljude da se otvore i pričaju.

Tanka plastična stolica škripala je pod posetiočevom težinom. Čandler se smestio na drugoj strani stola, na stolici s PVC naslonom, umrljanoj senfom. Pre nego što se zbog toga pobuni, morao je najpre da vidi čiji je red za čišćenje – jer verovatno je njegov. Obratio se posetiocu:

„Danas je 23. novembar 2012. Molim vas, recite mi puno ime za za-pisnik.“

„Gabrijel Džonson.“

„Iz?“

„Prvobitno iz Perta, ali... kako to zovete? Nemam stalno...“

„Bez stalnog prebivališta.“

„To. Bez stalnog prebivališta. Izvinite, mozak mi je malo...“

Gabrijelove oči sevale su po sobi, kao da je sve upijao pogledom. Ali nije se moglo mnogo toga videti.

„Godine?“

„Trideset.“

Govori iscrpljeno, što ukazuje da je prošao kroz veoma teško iskustvo, mislio je Čandler. Tamnije mrlje, koji su se ulegale u koži, obeležavale su ožiljke od pubertetskih akni.

„I šta radite čak ovde?“

„Tražim posao.“

„Kao?“

„Kao običan radnik, na farmi, bilo šta. Mislio sam da bih negde ovde mogao potražiti posao.“

„Nešto konkretno?“

„Ne. Ali čuo sam da postoji potražnja.“

Gabrijel nije bio u zabludi. Na ogromnim ravnim poljima bilo je mnoštvo stočnih farmi, i to gigantskih, što je bilo prirodno za mala sela. Imao je i žilavu i čvrstu telesnu građu neophodnu za takvu vrstu posla, onu koja je naviknuta na ishranu uglavnom mesom i da radi sve, od kopanja bunara do gajenja i čuvanja stoke.

„I kako ste upoznali tog... Hita?“

Na pomen tog imena posetilac se stresao i nakratko pokušao da se sabere.

„Bio sam u Port Hedlandu. Prethodnog dana sam s jednim kamiondžijom došao iz Eksmuta.“

„Znate li mu ime?“

Gabrijel je slegao ramenima, kao da to nije bilo važno. „Neki Li, valjda. Kinez u pedesetim godinama. Debeo. Pušio je motane cigarete koje su bile zadenute u vizir. Ništa više nije bilo posebno na njemu.“

„I ostavio vas je u Port Hedlandu?“, pitao je Čandler.

„Da, nastavio je za Darwin.“

„Šta ste radili u Port Hedlandu?“

„Spavao sam.“

„Gde?“

„U parku.“

„Kom?“

Gabrijel je odmahnuo glavom. „Nemam pojma. Nisam pitao. Bilo je trave... drveća... klupa. Znate već, bio je to neki park.“

Čandler je zapisao da to treba dalje istražiti. „Nastavite.“

Gabrijelu je nestalo malo napetosti u glasu, ali i dalje se na krajevima kidao, poput laveža nervoznog psa.

„Sledećeg dana sam rešio da pođem ka unutrašnjosti grada. Da potražim posao.“

„Zašto niste hteli da ostanete blizu obale?“

„Tip u Eksmutu mi je rekao da je najbolje zaći u unutrašnjost. Rekao je da se većina drži obale zbog lakšeg kretanja, ali da tu zbog konkurencije slabo plaćaju. A i delovalo mi je kao avantura.“

Gabrijel je tad zastao kao da je izgubio tok misli. Čandler je odlučio da ga pusti malo, da reči i misli prirodno izađu.

Gabrijel je snažno trepnuo i vratio se. „Bio sam... na putu... na glavnom.“ Zastao je i pogledao Čandler. „Ne znam ime puta.“

Ali Čandler je znao. A-1, crna putanja koja se, na kraju, isključivala na Državni auto-put 95, koji je vodio i do Vilbruka. To je putanja kojom je mnogo puta prošao, naročito kad je počeo da izlazi s Teri, još kad je bila devojka od akcije s obale. Tad nije znao da će je obala zauvek zadržati.

„Šetao sam, sunce me je zaslepljivalo i nisam video ništa pred sobom. Čuo sam, otpozadi, brujanje motora i pružio palac. Tog jutra su već dvojica prošla i nisu stala, očekivao sam da će i ovaj proći... Ali zaustavio se.“

„Možete li da ga opišete?“, pitao je Čandler. Pogledao je kroz dvostruko ogledalo, nadajući se da je iza njega Tanja. Prošlo je skoro godinu dana otkad je Čandler poslednji put tu uzimao izjavu. Bio je to slučaj zlostavljanja u porodici. Džun Tijendali se žalila da njen muž više vremena provodi s golubovima i igrajući hokej nego s njom, i da je to čist zločin.

„Kockasti auto. Ne sećam se modela. Čini mi se da mu je spala oznaka modela. Tamnobraon... Ali to je možda bila i prašina, koja je pokrivala čak i prozore. Jedno stop-svetlo nije radilo, toliko se sećam. Lagano sam potrčao, misleći da će svakog časa otići.“ Gabrijel je skrušeno pogledao Čandlera. „Voleo bih da jeste.“

„Broj tablice?“

Gabrijel je odmahnuo glavom. „I ona je bila prekrivena prašinom. Možda namerno.“

„Dobro, nastavite.“

„I ušao sam. Možda je prvo trebalo da pogledam, ali morao sam brzo da nađem posao. Da se skućim, jedem.“

„Pa kako je... taj Hit... izgledao?“ Čandler je spremio olovku da zapiše opis. Nadao se da će biti više detalja nego za automobil: nepoznati model, nepoznata registracija, prašnjavo kockasto vozilo neodređene boje. To obuhvata većinu krtija koje se tu voze.

Gabrijel je zatvorio oči i duboko uzdahnuo. Čandler je pustio tišinu da odradi svoje. Bacio je pogled na dvostruko ogledalo i svoj odraz. Posmatrao

ga je umorni policajac, a oštrina njegovih hladnoplavih očiju bila je istaknuta tamnom iscrpljenošću.

„Niži... Nekoliko centimetara niži od mene. Smeđa kosa. Pocrneo, kao da vežba napolju. I krupan, da. Rekao je da je imao trideset godina, kao i ja, ali delovao je nekako... Ne znam... Nervozno.“ Gabriel je zastao. „Verovatno je odmah trebalo da vidim da ima nečeg mračnog u njemu.“ „Kako to mislite mračno?“

„Nešto... neobično“, rekao je Gabriel. „Bradom je zamaskirao crte lica. Kao da je pokušavao da postane senka.“

Gabriel je zurio u Čandlera kao da je tražio potvrdu da te reči imaju smisla i van njegove glave. „I ne morate me podsećati koliko je glupo ovde stopirati“, dodao je odjednom kao da se brani. „Delovao je u redu, ili me je moj mozak u to ubedio. Znao sam... ili je trebalo da znam... Mislio sam, kad bi nešto pokušao, umem da se branim. Rekao je da se zove Hit i da vozi robu za grad. I to je učinilo da se osećam bolje. Mislim, nijedan ubica se ne bi predstavljao... Zar ne?“

Ponovo je tražio neku potvrdu. Čandler je klimnuo glavom, mada nije bio sasvim saglasan. Ako je Hit imao nameru da ga ubije, zašto bi skrivao kako se zove. Ali to mu je ukazivalo na nešto drugo. To što je Hit bio dovoljno samouveren da slobodno razgovara s potencijalnom žrtvom, govorilo je Čandleru da je to radio i ranije, tako da je bio dovoljno opušten da drži situaciju pod kontrolom i dovoljno siguran da bude otvoren sa žrtvom: brojem pedeset pet. Po stomaku su mu se, kao leptirići veličine orlova, komešali uzbuđenje i očaj. Ovo je veliko. Bilo mu je potrebno da izvuče još detalja pre nego što žrtva začuti.

„Da li je rekao nešto o tome ko je?“

„Ništa, samo da živi u okolini.“

„U Vilbruku?“ Čandler nije mogao da se seti nijednog Hita, mada je pretpostavio da bi to moglo biti i lažno ime. Pažnju je usmerio na to ko je mogao ubiti toliko ljudi. Vilbruku nije manjkalo ludaka, ali niko nije imao dovoljno smelosti da stvarno nešto i uradi. Bar se nada da je tako.

„Ne... Ne znam... rekao je samo *u okolini*. Akcenat mu je bio istočni, rekao bih. U svakom slučaju, delovao je prijateljski. A ja sam tražio prevoz, a ne srodnu dušu.“ Čandler mu je klimnuo glavom da nastavi.

„Rekao sam mu da sam iz Perta. Kad je prokomentarisao da sam daleko od kuće, rekao sam mu da sam morao da idem za poslom, da je ovde sve jalovo, ali da ima određenu lepotu.“ Gabrijel je slegnuo ramenima i smrknuo se. „To je laž, naravno, ali sam shvatio da je to uvek najbolji način da se laska vozaču. Kao što bi kurva uradila, valjda.“

Čandler ga je proučavao. To lice govorilo mu je da to nije šala, već ozbiljna životna filozofija.

„Tokom vožnje, koja je trajala oko sat vremena, prošli smo pored nekoliko skretanja za neke farme. Rekao sam da mi odgovaraju, ali on je kazao da svi idu na te farme. Rekao je da je to kao da stojim kod prvog pojila na koje naiđem, s kog su životinje već pile i koji su isprljale. Kazao je da malo plaćaju i da su one malo dalje mnogo bolje. Pitao sam ga da li je već radio za njih, u slučaju da to mogu da iskoristim, ali nije odgovorio. Pomislio sam da mu se desilo nešto o čemu nije hteo da priča.“

Čandler je zabeležio da treba proveriti farme uz put i pitati za Hita, videti da li ga se neko seća.

Gabrijel je nastavio: „Vozili smo se još pola sata, a pejzaž se pretvarao u prašinu. Već sam počeo da se pitam kako je bilo šta moglo tamo da živi, bez obzira na to što sam i dalje viđao stoku. Ožedneo sam od prašine. Vazduh je ključao i pored spuštenih prozora. Rekao mi je da, ako želim, pozadi ima vode. Tako me je uhvatio.“

„Vodom?“

Gabrijel je klimnuo glavom. „Imala je ukus krede, ali to mi tad nije bilo važno. Bila je to voda, a ja sam bio očajno žedan.“ Bledunjavo je pogledao Čandlera, kao da je zgađen sobom. „Odmah sam osetio vrtoglavicu. Isprva sam pomislio da je to samo iznurenost od vrućine, ali postajalo je sve gore i gore. Pokušao sam da podignem ruke, ali nisam mogao. Kao da više nisu bile moje. Sećam se da sam se okrenuo da pogledam Hita. Gledao me je kao da je sve u redu. Nešto što je već mnogo puta već gledao. Nije gledao ni put ni kuda idemo, samo u mene, čini mi se, satima. Preko lica mu je prešla senka, a onda sam mogao da vidim samo obrise njegove lobanje. Onda sam se onesvestio, bar mislim. Sigurno je nečim otrovao vodu.“

Gabrijelove oči ponovo su plesale po prostoru. Čandler je prepoznao taj pogled. Zbunjena žrtva koja pokušava da popuni praznine, ali ne uspeva.